

Socialförsäkringsutskottets betänkande 2023/24:SfU9

Pensioner

Sammanfattning

Utskottet föreslår att riksdagen avslår samtliga motionsyrkanden. Motionsyrkandena handlar bl.a. om pensionsrätt för barnår, överföring av premiepension, bättre grundtrygghet i pensionen och garantipensionsnivåerna för gifta respektive sambor.

I betänkandet finns tre reservationer (C, MP) och ett särskilt yttrande (SD).

Behandlade förslag

Cirka 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	4
Utskottets överväganden	5
Pensionssystemet	5
Grundskyddet	9
Reservationer	12
1. Pensionssystemet, punkt 1 (C)	12
2. Pensionssystemet, punkt 1 (MP)	12
3. Grundskyddet, punkt 2 (MP)	13
Särskilt yttrande	15
Pensionssystemet, punkt 1 (SD)	15
<i>Bilaga</i>	
Förteckning över behandlade förslag	16
Motioner från allmänna motionstiden 2023/24	16

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Pensionssystemet

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5–7,

2023/24:395 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 19,

2023/24:527 av Sten Bergheden (M),

2023/24:549 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2023/24:620 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2023/24:643 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2023/24:700 av Boriana Åberg (M),

2023/24:1868 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),

2023/24:2467 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 43,

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 27 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 65.

Reservation 1 (C)

Reservation 2 (MP)

2. Grundskyddet

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4,

2023/24:629 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 26 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 64.

Reservation 3 (MP)

Stockholm den 8 februari 2024

På socialförsäkringsutskottets vägnar

Jessica Rosencrantz

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jessica Rosencrantz (M), Tony Haddou (V), Anders Ygeman (S), Sanne Lennström (S), Clara Aranda (SD), Ulrika Heindorff (M), Åsa Eriksson (S), Daniel Persson (SD), Ingemar Kihlström (KD), Martina Johansson (C), Nima Gholam Ali Pour (SD), Mats Berglund (MP), Mauricio Rojas (L), Erik Hellsborn (SD), Caroline Högström (M), Zara Leghissa (S) och Lena Bäckelin (S).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet ca 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2023/24. Motionsyrkandena handlar bl.a. om pensionsrätt för barnår, överföring av premiepension, bättre grundtrygghet i pensionen och garantipensionsnivåerna för gifta respektive sambor. Motionsyrkandena finns i bilagan.

Utskottets överväganden

Pensionssystemet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. pensionsrätt för barnår och överföring av premiepension.

Jämför reservation 1 (C) och 2 (MP) samt det särskilda yttrandet (SD).

Gällande ordning

Den inkomstgrundade ålderspensionen omfattar inkomstpension och premiepension. Inkomstgrundad ålderspension intjänas individuellt genom arbete och styrs av den enskildes samlade livsinkomst. Inkomst- och premiepensionssystemen är finansiellt skilda från statens budget och hanterar sina egna inkomster och utgifter. Försäkringstagare får pensionsrätter som ger rätt till pensionsutbetalningar, vilka finansieras genom allmän pensionsavgift, arbetsgivaravgift och statlig ålderspensionsavgift. Pensionsrätter kan dock även tjänas in för studier och barnår. Sådana pensionsrätter finansieras i stället med skattemedel.

Pensionsåldern är flexibel. Inkomstgrundad ålderspension kan enligt 56 kap. 3 § socialförsäkringsbalken (2010:110), förkortad SFB, tidigast tas ut från 63 års ålder. Någon övre åldersgräns finns inte. En anställd arbetstagare har rätt att arbeta fram till 69 års ålder men får arbeta längre om arbetsgivaren går med på det, vilket regleras i lagen (1982:80) om anställningsskydd. Vissa förmåner och beräkningar som anges i socialförsäkringsbalken ska i framtiden knytas till en särskild ålder (riktålder för pension) som beräknas för varje år (2 kap. 10 a § SFB). Den beräknade riktåldern för pension ska gälla för det sjätte året efter beräkningsåret (2 kap. 10 c § SFB).

Den inkomstgrundade ålderspensionen regleras i 58–64 kap. SFB. Pensionsrätten räknas fram årligen på den pensionsgrundande inkomsten och det pensionsgrundande beloppet, vilka utgör pensionsunderlaget (58 kap. 5 § SFB). Vid beräkningen av den pensionsgrundande inkomsten respektive det pensionsgrundande beloppet tas inte inkomst som överstiger 7,5 inkomstbasbelopp under ett intjänandeår med, det s.k. intjänandetaket (59 kap. 4 § och 60 kap. 5 § SFB).

Enligt lagen (1994:1744) om allmän pensionsavgift ska den försäkrade på inkomst av anställning och annat arbete, på upp till 8,07 inkomstbasbelopp, betala 7 procent i allmän pensionsavgift. Den försäkrade får emellertid en skattereduktion på motsvarande belopp.

Arbetsgivare betalar en pensionsavgift på 10,21 procent av varje anställds lön, även på den del av lönen som överstiger 8,07 inkomstbasbelopp, vilket

regleras i 2 kap. socialavgiftslagen (2000:980). I 3 kap. samma lag regleras avgiften för egenföretagare. På pensionsgrundande inkomst som inte är underlag för arbetsgivaravgifter, t.ex. sjukpenning och dagpenning från arbetslöshetskassa, betalas i stället statlig ålderspensionsavgift på 10,21 procent, vilket regleras i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift. När det gäller bl.a. inkomstrelaterad sjuk- och aktivitetsersättning uppgår avgiften till 18,5 procent.

Pensionsrätten inom inkomstpensionen uppgår till 16 procent av pensionsunderlaget (61 kap. 6 § första stycket 1 SFB). Pensionsrätten bokförs årligen på ett inkomstpensionskonto, vars värde utgör pensionsbehållningen. Pensionsbehållningen ligger till grund för beräkning av det årliga uttaget av inkomstpension. Den årliga inkomstpensionen beräknas genom att den försäkrades pensionsbehållning fördelas på det antal år en person i den åldern kan antas ha kvar att leva. Fördelningen sker med användning av ett delningstal (62 kap. 28 § SFB).

Pensionsrätten inom premiepensionen uppgår till 2,5 procent av pensionsunderlaget (61 kap. 6 § första stycket 2 SFB). Pensionsrätterna kan placeras aktivt i olika fonder som tillhandahålls på Pensionsmyndighetens fondtorg. Om inget val görs sker automatisk placering i statens fondportfölj AP7 Såfa som förvaltas av Sjunde AP-fonden.

Den som är gift eller har en registrerad partner kan välja att överföra hela premiepensionsrätten som har fastställts för ett år till sin make eller registrerade partner. Pensionsrätter överförs därefter tills vidare om inget annat anges i anmälan (61 kap. 11–16 §§ SFB). Mottagaren får i dag 94 procent av det belopp som överförs, medan resterande 6 procent fördelas mellan samtliga pensionssparare som s.k. arvsvinst (64 kap. 44 § SFB).

Den som har fyllt 66 år, har inkomstgrundad pension som uppgår till mellan 9 590 kronor och 18 110 kronor (belopp enligt den senaste omräkningen genom indexering) och uppfyller vissa ytterligare villkor har rätt till inkomstpensionstillägg. Reglerna om inkomstpensionstillägg finns främst i 74 a kap. SFB.

Tjänstepension

Tjänstepension är den del av pensionen som betalas av arbetsgivaren. Villkoren för tjänstepensionen bestäms i ett kollektivavtal mellan arbetsgivare eller arbetsgivarorganisation och fackförbund eller i avtal mellan den enskilde arbetstagaren och hans eller hennes arbetsgivare. För att arbetsgivaren ska ha rätt till avdrag för pensionsavsättningar som görs till förmån för en arbetstagare krävs att även vissa villkor som ställs upp i skattelagstiftningen är uppfyllda. 58 kap. 11 § första stycket inkomstskattelagen (1999:1229) innebär skattemässiga begränsningar av möjligheterna att göra uppehåll i pensionsutbetalningarna efter att tjänstepensionen börjat betalas ut.

Motionerna

I motion 2023/24:1868 av Isak From och Helén Pettersson (båda S) föreslås ett tillkännagivande om vikten av att stärka och reformera pensionssystemet så att det ger minst 70 procent av slutlönen i pension.

I kommittémotion 2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att utreda möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån. Genom att växla mellan lägre allmän löneavgift och högre pensionsavsättningar inom arbetsgivaravgifterna kommer enskilda personer att få en lika hög eller högre pension, utan att den generella pensionsåldern behöver höjas eller företagare drabbas av högre skatter. I yrkande 2 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att verka för en mer jämställd pension. Förslag som ger jämställda pensioner genom att skapa mer jämställda förutsättningar för den som tar större ansvar för familj och hem bör utredas, t.ex. en förstärkning av pensionsrätten för barnår. I yrkande 5 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att göra det möjligt att pausa sin tjänstepension. Lagförslaget i utredningsbetänkandet Tjänstepension – tryggandelagen och skattereglerna (SOU 2015:68) bör genomföras. I yrkande 6 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om utökad möjlighet för överföring av premiepensionsrätter så att även sambor omfattas. I yrkande 7 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att se över möjligheten att slopa avgiften vid överföring av premiepensionsrätten. I kommittémotion 2023/24:395 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 19 föreslås ett tillkännagivande om pensionsrätt för barnår. Motionärerna anser att regeringen bör utreda pensionsrätten för barnår och vidta åtgärder så att föräldrar som är föräldralediga eller arbetar deltid kompenseras.

I kommittémotion 2023/24:2467 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 43 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen bör ge i uppdrag åt berörda myndigheter att genomföra en informationskampanj gentemot unga vuxna, föräldrar och företagare om livsinkomstens betydelse för pensionen.

I kommittémotion 2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 27 föreslås ett tillkännagivande om att möjliggöra för sambor att överföra pensionsrätter på motsvarande sätt som gifta i dag har möjlighet att göra. I kommittémotion 2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 65 föreslås ett tillkännagivande om bättre information om kommande pensionsnivå.

I motion 2023/24:527 av Sten Bergheden (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheten att införa mer flexibilitet inom uttagsvalen för tjänstepensionen. Ett liknande tillkännagivande begärs i motion 2023/24:643 av Ann-Sofie Lifvenhage (M). Sten Bergheden (M) föreslår i motion 2023/24:549 yrkande 1 ett tillkännagivande om att det i högre grad bör löna sig att ha arbetat för utfallet i pensionssystemet. I yrkande 2 föreslår motionären ett tillkännagivande om att se över behoven av att följa upp och utvärdera pensionsreformen i sin helhet. I motion 2023/24:620 av Ann-Sofie Lifvenhage (M) föreslås ett tillkännagivande om att överväga att se över

möjligheten till delad pensionsavsättning mellan föräldrar under föräldraledighet. I motion 2023/24:700 av Borian Åberg (M) föreslås ett tillkännagivande om att se över möjligheten att avskaffa inkomsttaket för den allmänna pensionen.

Utskottets ställningstagande

Under hösten 2023 utvidgades den parlamentariska arbetsgruppen Pensionsgruppen till att omfatta riksdagens samtliga partier. Efter Pensionsgruppens första möte i den nya sammansättningen uttalades att partierna är överens om de grundläggande principerna för det svenska pensionssystemet och om betydelsen av att skapa långsiktighet och stabilitet för hållbara pensioner.

I oktober 2023 enades Pensionsgruppen även om att det ska bli möjligt att pausa utbetalningar av tjänstepensionen. Det innebär att det blir enklare och mer förmånligt för en pensionär att börja arbeta igen utan att drabbas ekonomiskt av höjd skatt på grund av tjänstepensionen. I regeringens propositionsförteckning aviseras en proposition till juni 2024. Enligt förslaget i Finansdepartementets promemoria Flexiblere regler för utbetalning från pensionsförsäkring och pensionssparkonto (Fi2023/03200) ska de nya bestämmelserna träda i kraft den 1 januari 2025.

Utskottet avstyrkte förra året motionsyrkanden som är identiska med eller liknar flertalet av de yrkanden som nu är aktuella. Det gäller yrkanden om höjda pensionsavsättningar, livsinkomstens betydelse för pensionsutfallet, utvärdering av pensionsreformen, jämställda pensioner, pensionsrätt för barnår, överföring av pensionsrätter mellan sambor, delad pensionsavsättning under föräldraledighet och information om pensionen. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2022/23:SfU11, prot. 2022/23:67). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i frågorna.

Mot bakgrund av att utskottet förra året avstyrkte ett flertal identiska eller liknande motionsyrkanden och att Pensionsgruppen nyligen har påbörjat sitt arbete i sin nya sammansättning är utskottet för närvarande inte berett att föreslå något tillkännagivande till regeringen med anledning av de aktuella motionerna. Därmed avstyrks motionerna 2023/24:394 (SD) yrkandena 1, 2 och 5–7, 2023/24:395 (SD) yrkande 19, 2023/24:527 (M), 2023/24:549 (M) yrkandena 1 och 2, 2023/24:620 (M), 2023/24:643 (M), 2023/24:700 (M), 2023/24:1868 (S), 2023/24:2467 (C) yrkande 43, 2023/24:2664 (MP) yrkande 27 och 2023/24:2705 (MP) yrkande 65.

Grundskyddet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bl.a. bättre grundtrygghet i pensionen och garantipensionsnivåerna för gifta respektive sambor. Jämför reservation 3 (MP).

Gällande ordning

Garantipension

Garantipension kan tas ut tidigast fr.o.m. den månad då den försäkrade fyller 66 år (67 kap. 4 § SFB). För att få full garantipension krävs bosättning i Sverige i minst 40 år.

Garantipension får lämnas till en försäkrad som är född 1938 eller senare om han eller hon har en försäkringstid om minst tre år och har en inkomstgrundad ålderspension som inte överstiger ett visst belopp eller helt saknar sådan pension (55 kap. 10 § och 67 kap. 2 § SFB). Garantipension till den som är född 1937 eller tidigare ges som kompensation för bortfall av folkpension i form av ålderspension, pensionstillskott och särskilt grundavdrag (55 kap. 9 § och 66 kap. 2 § SFB).

Som mest kan garantipension utbetalas med 11 603 kronor för ensamstående och 10 505 kronor för gifta.

Bostadstillägg till pensionärer

Bostadstillägg till pensionärer är ett skattefritt tillägg till den allmänna pensionen. Om den försäkrade har rätt till bostadstillägg beror på hans eller hennes bostadskostnad, inkomster och tillgångar. Bostadstillägg kan betalas ut med belopp från 1 krona upp till som mest 7 290 kronor per månad för ensamstående och 3 645 kronor per månad för gifta och sambor.

Till och med månaden före den månad då den försäkrade fyller 66 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg 96 procent av bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 5 000 kronor för den som är ogift och 2 500 kronor för den som är gift. Den överskjutande delen av bostadskostnaden beaktas till 70 procent upp till 7 500 kronor respektive 3 750 kronor. För var och en av makar ska bostadskostnaden beräknas till hälften av deras sammanlagda bostadskostnad (102 kap. 22 § SFB).

Från och med den månad en försäkrad fyller 66 år beaktas vid beräkning av bostadstillägg hela bostadskostnaden per månad av den del som inte överstiger 3 000 kronor för den som är ogift och 1 500 kronor för den som är gift. Den överskjutande delen av bostadskostnaden beaktas till 90 procent upp till 5 000 kronor respektive 2 500 kronor. Därutöver beaktas 70 procent av bostadskostnaden mellan 5 001 kronor och 7 000 kronor respektive 2 501 kronor och 3 500 kronor. Vidare beaktas 50 procent av bostadskostnaden per månad

mellan 7 001 kronor och 7 500 kronor för den som är ogift och mellan 3 501 kronor och 3 750 kronor för den som är gift. Ett belopp om 840 kronor för den som är ogift och 420 kronor för den som är gift ska läggas till bostadskostnaden (102 kap. 22 a § SFB).

Storleken på bostadstillägget är beroende av den bidragsgrundande inkomsten och av reduceringsinkomsten (102 kap. 2 § SFB). Bidragsgrundande inkomst är t.ex. inkomst av tjänst minskat med inkomstpensions-tillägg, näringsverksamhet, kapital och förmögenhet efter att inkomsten reducerats (102 kap. 3, 5 och 7 §§ SFB). Av 102 kap. 11 § SFB framgår att tillägg till den bidragsgrundande inkomsten ska göras för förmögenhet med 15 procent av den sammanlagda förmögenhet som överstiger 100 000 kronor för den som är ogift och 200 000 kronor för makar.

Pensionsmyndigheten ska enligt 108 kap. 2 § första stycket SFB besluta om återbetalning av ersättning som myndigheten har beslutat enligt balken om den försäkrade har orsakat att denna har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp genom att lämna oriktiga uppgifter eller underlåta att fullgöra en uppgifts- eller anmälningsskyldighet. I andra stycket föreskrivs att detsamma gäller om ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och den som fått ersättningen har insett eller skäligen borde ha insett detta.

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att se över regelverket för den omotiverade skillnaden mellan gifta och sambor. Äldre par som varit sambor under en längre tid och inte har gemensamma barn får en sämre garantipension om de gifter sig. Pensionärer ska inte drabbas negativt ekonomiskt för att de är gifta eller väljer att gifta sig. I yrkande 4 föreslår motionärerna ett tillkännagivande om att nivån på bostadstillägget ska vara likvärdig för gifta, sambor, registrerade partner och ensamstående.

I kommittémotion 2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 26 föreslås ett tillkännagivande om att förbättra bostadstillägget och säkerställa ett system så att utbetalning garanteras de som har rätt till den. I kommittémotion 2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 64 föreslås ett tillkännagivande om bättre grundtrygghet i pensionen. Pensionen ska vara en trygghet för alla människor, även de som slitit hårt, varit sjuka i perioder och haft låg lön.

I motion 2023/24:629 av Sten Bergheden (M) yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att överväga möjligheten till en översyn av reglerna för förmögenhet i bostadstillägget till pensionärer. En pensionär med låg eller medelhög pension ska inte bestraffas för att han eller hon har en mindre ekonomisk buffert. I yrkande 2 föreslår motionären ett tillkännagivande om att överväga möjligheten att förenkla ansökningsförfarandet och administrationen

av bostadstillägget. Motionären anför bl.a. att uppgifter bör stämmas av mer löpande för att undvika stora återkrav.

Utskottets ställningstagande

Garantipension, bostadstillägg och övriga förmåner inom grundskyddet ska enligt det riksdagsbundna målet bidra till en god ekonomisk standard för kvinnor och män, såväl ensamstående som sammanboende, med låg eller ingen inkomstgrundad pension (prop. 2022/23:1 utg.omr. 11, bet. 2022/23:SfU2, rskr. 2022/23:92). Garantipensionen är basen i grundskyddet och en del av ålderspensionssystemet. För pensionärer som under lång tid har arbetat med låg lön eller av annan anledning inte har tjänat in en tillräcklig inkomstgrundad pension är garantipension och bostadstillägg ofta viktiga delar av inkomsten.

Utskottet noterar att det under senare år har pågått en diskussion om en reformering av grundskyddet. I december 2019 överlämnades delbetänkandet Grundpension (SOU 2019:53). Huvuddragen i de förslag som presenteras i betänkandet är att garantipensionen ska ersättas av en ny förmån kallad grundpension som tjänas in av den försäkrade och beräknas utifrån den tid som personen har arbetat eller varit bosatt i Sverige. Allmänna frågor som rör grundskyddet togs även upp i bl.a. Pensionsmyndighetens rapportserie om vägvalsfrågor för pensionssystemet som publicerades under 2022 och 2023.

Utskottet avstyrkte förra året motionsyrkanden som är identiska med eller liknar flera av de yrkanden som nu är aktuella. Det gäller bl.a. motionsyrkanden om en översyn av grundskyddet, skillnader i regelverket mellan gifta och sambor, förbättringar av bostadstillägget och säkerställande av att utbetalning garanteras de som har rätt till den samt reglerna för förmögenhet i bostadstillägget. Riksdagen ställde sig bakom utskottets förslag (bet. 2022/23:SfU11, prot. 2022/23:67). Utskottet ser inte skäl att nu göra någon annan bedömning i dessa frågor.

Som angetts ovan utvidgades Pensionsgruppen under hösten 2023 till att omfatta riksdagens samtliga partier. Gruppen har nyligen påbörjat sitt arbete i den nya sammansättningen.

Mot bakgrund av det anförda är utskottet i nuläget inte villigt att föreslå att riksdagen ska rikta något tillkännagivande till regeringen om grundskyddet. Därmed avstyrks motionerna 2023/24:394 (SD) yrkandena 3 och 4, 2023/24:629 (M) yrkandena 1 och 2, 2023/24:2664 (MP) yrkande 26 och 2023/24:2705 (MP) yrkande 64.

Reservationer

1. Pensionssystemet, punkt 1 (C)

av Martina Johansson (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2467 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 43 och avslår motionerna

2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5–7,

2023/24:395 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 19,

2023/24:527 av Sten Bergheden (M),

2023/24:549 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,

2023/24:620 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2023/24:643 av Ann-Sofie Lifvenhage (M),

2023/24:700 av Borian Åberg (M),

2023/24:1868 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 27 och

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 65.

Ställningstagande

För att kunna göra bra val behövs tillgång till information om hur beslut om föräldraledighet, deltidsarbete och pensionssparande påverkar den framtida ekonomin. Pensionsmyndigheten bör därför i samverkan med berörda parter – t.ex. mödravården, Försäkringskassan, Skattemyndigheten, banker och skolan – få ett informationsuppdrag riktat till föräldrar om livsinkomsten.

2. Pensionssystemet, punkt 1 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 65 och avslår motionerna
2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 5–7,
2023/24:395 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkande 19,
2023/24:527 av Sten Bergheden (M),
2023/24:549 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2,
2023/24:620 av Ann-Sofie Lifvnhage (M),
2023/24:643 av Ann-Sofie Lifvnhage (M),
2023/24:700 av Boriana Åberg (M),
2023/24:1868 av Isak From och Helén Pettersson (båda S),
2023/24:2467 av Martina Johansson m.fl. (C) yrkande 43 och
2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 27.

Ställningstagande

Informationen om pensionen behöver bli bättre. I dag går det knappt att få hjälp att beräkna hur den framtida pensionen kommer att se ut om yrkeslivet har innehållit många olika faser. Det är inte rimligt för den som vill planera för sin pension.

3. Grundskyddet, punkt 2 (MP)

av Mats Berglund (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP) yrkande 26 och
2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP) yrkande 64 och avslår motionerna
2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD) yrkandena 3 och 4 samt
2023/24:629 av Sten Bergheden (M) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Pensionsmyndigheten behöver utforma ett system som fungerar så att personer som är berättigade till bostadstillägg också faktiskt får del av förmånen. I dag är det alltför många, företrädesvis kvinnor med låga pensioner, som uppfattar bostadstillägget som ett bidrag och därför inte lämnar in en ansökan. Även väntetiderna är problematiska.

Pensionen ska vara en trygghet för alla människor. Målet måste vara att nå en ökad jämlikhet för äldre i hela landet och att det ska gå att leva på sin pension.

Särskilt yttrande

Pensionssystemet, punkt 1 (SD)

Clara Aranda (SD), Daniel Persson (SD), Nima Gholam Ali Pour (SD) och Erik Hellsborn (SD) anför:

Sverigedemokraterna har i kommittémotion 2023/24:394 En rättvis och värdig pension presenterat ett antal förslag som Pensionsgruppen diskuterar. Pensionsgruppen består numera av samtliga riksdagspartier, och vi har därför valt att inte lämna någon reservation med anledning av yrkandena i kommittémotionen.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2023/24

2023/24:394 av Daniel Persson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten att höja pensionsavsättningarna inom arbetsgivaravgiften, samtidigt som den allmänna löneavgiften sänks i motsvarande mån, och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för en mer jämställd pension och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över regelverket för den omotiverade skillnaden mellan gifta och sambor och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att nivån på bostadstillägg ska vara likvärdig och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra det möjligt att pausa sin tjänstepension och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om utökad möjlighet för överföring av premiepensionsrätter till att även omfatta sambor och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att slopa avgiften vid överföring av premiepensionsrätten och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:395 av Daniel Persson m.fl. (SD):

19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om pensionsrätt för barnår och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:527 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten att införa mer flexibilitet inom uttagsvalen för tjänstepensionen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:549 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det i högre grad bör löna sig att ha arbetat i utfallet i pensionssystemet och tillkännager detta för regeringen.

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över behoven av att följa upp och utvärdera pensionsreformen i sin helhet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:620 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga att se över möjligheten till delad pensionsavsättning mellan föräldrar under föräldraledighet och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:629 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten till en översyn av reglerna för förmögenhet i bostadstillägget till pensionärer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga möjligheten till en förenkling av administration av och ansökan om bostadstillägget till pensionärer och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:643 av Ann-Sofie Lifvenhage (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det bör övervägas huruvida en person på egen begäran ska kunna göra paus i samtliga pensionsutbetalningar och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:700 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att avskaffa inkomsttaket för den allmänna pensionen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:1868 av Isak From och Helén Pettersson (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av att stärka och reformera pensionssystemet så att det ger minst 70 procent av slutlönen i pension, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2467 av Martina Johansson m.fl. (C):

43. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör uppdra åt berörda myndigheter att genomföra en informationskampanj gentemot unga vuxna, föräldrar och företagare om livsinkomstens betydelse för pensionen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2664 av Janine Alm Ericson m.fl. (MP):

26. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra bostadstillägget och säkerställa ett system så att utbetalning garanteras de som har rätt till den, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
27. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att möjliggöra för sambor att överföra pensionsrätter på motsvarande sätt som gifta i dag har möjlighet att göra och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2705 av Ulrika Westerlund m.fl. (MP):

64. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre grundtrygghet i pensionen och tillkännager detta för regeringen.
65. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bättre information om kommande pensionsnivå och tillkännager detta för regeringen.